

GOD — EEN TOEVLUCHT

DOOR H. W. AALDERS

HET IS EEN DRUILERIGE, REGENACHTIGE dag. In het boschrijke bergland van het Teuto-burgerwald hangt een triestige stemmingsfeer. De verre zwellende ruggen, anders bedekt met een wasig-dun blauwen sluier, zijn nauwelijks zichtbaar, weggedoezeld als ze zijn in den grijzen nevelregen. Boven de dichte bosschen tegen de hellingen en op de kruinen van nabije berghoogten stijgen wittige dampen op als verwaaiende stoom uit een grooten machineketel. De witgele wegen glimmen van 't nat en kleine watergootjes zoeken hun weg omlaag; grep-pelbreede bergbeekjes, die bij mooi zonnig, droog weer liefelijk murmelen, — bekorende muziek in den stillen vreë van het rustige bergland — stormen hun veelheid van water in snelle vaart naar de laagte van het dal. Het is juist een dag om — ver te gaan is met 't oog op 't weer te gewaagd — te toeven op de rust-plaats der dooden van het vriendelijk-nederige berg-dorpje.

Dáár ligt het kerkhof. Een allereenvoudigst vierkant muurtje omgeeft den boomloozen, kleinen dooden-akker. Tegenover den ingang, aan de overzijde van het bergpad staat een steenen monument — een „Denk-mal.“ Ik treed door het witte hekje binnen het met een haag omringde gebied van dit gedenkteeken. Op een voetstuk verheft zich een groote vierkante steen met opschrift.

Ik lees:

Zur ehrenden Gedächtnis unseren
1914—1918 gefallenen Söhnen,
Die Gemeinde Holzhausen.

En terzijde lees ik de namen en tel ze: 28 dooden en 3 vermisten.

Dan staat er verder:

Den Opfern zur Ehre;
Den Lebenden zur Erinnerung;
Kommenden Geschlechtern zur Warnung.

Ja, den Lebenden zur Erinnerung — heel dien ontzettenden tijd zie ik weer voor mij — die jaren van vernietigingskrijg, toen de bliksem van den oorlog niet van den Europeeschen hemel was en de oorlogszwangere wereldsfeer hier en ver en ginds de vonken deed uitspatten. Hoeveel jong, frisch leven is toen afgemaaid, hoeveel vrouwen en moeders het hart schrijnend gewond, hoeveel levenslustige kinderen gedompeld in bitteren rouw. Wat een zee van ellende, wat een stroom van wee, wat een nasleep van levensleed! Hoe is de menschheid door de geweldige barenswéeën bij de geboorte van een nieuw historietijdvak heengekomen. En is er nu blijdschap over de geboorte van nieuw wereldleven, van nieuw godsdienstig leven of... waren het in plaats van barenswéeën stervenspijnen, die den onvermijdelijken dood en ondergang voorafgaan? De toekomst is in Gods hand. Wie staan mag in de volle kracht van dat geloof, — kent geen nerveuze bezorgdheid en overdreven angst.

Ik herinner me nog, toen bij het uitbreken van den oorlog de lezers van „De Standaard“ 's avonds met spanning grepen naar het blad, om te zien wat Kuyper er over zeggen zou, den machtigen indruk, dien het Woord van God maakte, dat instee van Kuypers eigen woord, uitgedragen werd door de Pers tot de harten der geloovigen:

„God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtiglijk bevonden een Hulp in benauwdheden.

„Daarom zullen wij niet vreezen, al veranderde de aarde hare plaats en al werden de bergen verzet in het hart van de zeeën.“ (Ps. 46 : 2, 3.)

„Ter herinnering.“ — Ja, wel goed bedacht om dat op dezen steen te beitelten; als men begint zich te herinneren, vermenigvuldigen, verduizendvoudigen zich de gedachten, de ontroeringen, de ontzettingen... maar — God is ons een Toevlucht en Sterkte“....

Zie, een van ouderdom, mogelijk ook van leed en hartewee, gebogen moedertje treedt bijna geruischloos door het witte hekje op den gedenksteen toe.

Bescheiden trek ik mij terug en passeer haar met 't gemoedelijke Deutsche „Tag.“ Ik zie, dat ze een ruiker versche bloemen in de hand heeft en een ongeveer veertienjarig meisje met zich voert. Ik sla haar van uit de verte aandachtig gade.

Moedertje zet de versche bloemen in de vaas voor 't „Denkmal“ en neemt de oude weg. Daar staan er meer, — bloemen die vertolken de liefde der „Lebenden“ voor de „Gefallenen Söhne.“

En tegen het grauwe steen branden de helle kleuren van fel-roode rozen en goudbloemen en witte anjelieren. Dit is het schrijnende contrast tusschen leven en dood!

Grijs moedertje staat peinzend stil en het jeugdige kind wacht even eerbiedig aan haar zijde. De rimpelige, knokige vinger der oude wijst langs de namen tot den op een na laatsten, daar blijft hij rusten en met een blik op 't bleeke meisje: „Das ist dein Vater.“

Is het verbeelding van me, dat haar stem vol ontroering gelijkt, dat ik tranen in de ooghoeken zie en het even sluiten van de oogen en 't samenbrengen van de vingertoppen wijst op een stille beë uit een overvol, liefdevol hart tot den God, die een Toevlucht en Sterkte is? Mogelijk ook een beë voor 't teedere meisje aan haar zij, wier vader dáár ligt en wier moeder misschien van smart is weggeteerd, zoodat grootmoeder nu alleen op haar ouden dag de volle verantwoording voor het kind draagt? Wie weet? Maar „God is een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtiglijk bevonden een Hulp in benauwdheden.“

Nu gaan ze 't hekje uit — zie, hoe eerbiedig voorzichtig ze 't achter zich sluit — dan steekt ze dwars den weg over en gaat door 't ijzeren hek het kerkhof op. Ze zoekt niet, ze kent den weg, want zoo vele keeren heeft ze den gang gedaan.

Ook dáár worden op een graf naast de oude bloemen versche gezet en een kleine stille stonde getoefd in biddend gepeinzen. Dan keert ze huiswaarts — tot de zorgen en het wee van haar oude leven. God behoede u, oude trouwe ziel en sterke u tot de zware taak aan den avond van uw leven.

Als ze om den hoek het bergpad af in de vallei is verdwenen, kan ik den lust niet weerstaan om ook het kerkhof op te gaan en te lezen op den steen, waar de oude de bloemen heeft gezet.

Het is, als ik dacht — dáár ligt de moeder. De jaartallen wijzen uit, dat ze vóór het einde van den krijg, haar man in 't graf gevolgd is.

„Hier ruht in Gott,“ staat er boven en een weldadige rust straalt uit van dat woord.

„Auf wiedersehn“ staat er onder. Gelukkig — zonder hope is de oude niet. „God zij haar Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtiglijk bevonden een Hulp in benauwdheden.“ Auf wiedersehn!